

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 85/2023-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľa **Ing. JUDr. Bohumila Husťáka**, súdneho exekútora, Žriedlová 3, Košice, IČO 17 072 735, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Hopferova s. r. o., Bajzova 2, Košice, IČO 47 254 220, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Martina Hopferová, proti postupu Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Er 158/2003 a jeho uznesení č. k. 16 Er 158/2003-28 z 25. januára 2022 a proti jeho uzneseniu č. k. 16 Er 158/2003-36 z 26. apríla 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavné sťažnosti **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavné sťažnosti a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu elektronicky 9. mája 2022 a doplnenou elektronickým podaním so zaručeným elektronickým podpisom z 19. mája 2022 (ďalej len „prvá ústavná sťažnosť“) domáhal vyslovenia porušenia základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Er 158/2003 (ďalej len „napadnutý postup“) a jeho uznesením č. k. 16 Er 158/2003-28 z 25. januára 2022 (ďalej len „prvé napadnuté uznesenie“). Sťažovateľ tiež navrhoval zrušiť napadnuté uznesenie a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ si zároveň uplatnil finančné zadost'učinenie vo výške 200 eur a náhradu trov konania v sume 492,31 eur.

2. Ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu elektronicky 4. júla 2022 a doplnenou elektronickým podaním so zaručeným elektronickým podpisom z 13. júla 2022 (ďalej len „druhá ústavná sťažnosť“) sa sťažovateľ domáhal porušenia rovnakých práv napadnutým postupom okresného súdu a jeho uznesením č. k. 16 Er 158/2003-36 z 26. apríla 2022 (ďalej len „druhé napadnuté uznesenie“). Sťažovateľ si aj v tejto ústavnej sťažnosti rovnako uplatnil finančné zadost'učinenie vo výške 200 eur a náhradu trov konania v sume 492,31 eur. Sťažovateľ zároveň poukázal, že táto ústavná sťažnosť sa týka rovnakého exekučného konania ako jeho prvá ústavná sťažnosť, a preto navrhol ich spojenie do jedného konania.

3. Z obsahu prvej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že exekučným titulom v predmetnom exekučnom konaní bolo rozhodnutie Okresného dopravného inšpektorátu Michalovce č. k. ORP-1-205/DI-1-2000 zo 16. mája 2000 o priestupku, resp. o uložení pokuty za jeho spáchanie. Poverenie na vykonanie exekúcie bolo sťažovateľovi okresným súdom vydané 2. júna 2003. Dňa 17. februára 2020 sťažovateľ vydal upovedomenie o zastavení starej exekúcie (ďalej aj „upovedomenie“) a výzvu oprávnenému na úhradu trov starej exekúcie z dôvodu, že boli naplnené podmienky na takýto postup podľa zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ukončení niektorých exekučných konaní“). Proti upovedomeniu sťažovateľa oprávnený podal námietky, ktorým okresný súd uznesením z 29. mája 2020 vydaným vyšším súdnym úradníkom vyhovel a upovedomenie zrušil. Vyšší súdny úradník vychádzal z § 88 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, podľa ktorého rozhodnutie o uložení pokuty za priestupok možno vykonať do troch rokov od uplynutia lehoty určenej na jej zaplatenie. Keďže exekučným titulom uložená povinnosť nebola zaplatená a ani vymožená zo strany sťažovateľa do 16. augusta 2003, teda do troch rokov od vykonateľnosti rozhodnutia o uložení pokuty, právo oprávneného prekludovalo, čo treba podradiť pod § 57 ods. 1 písm. f) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom do 31. marca 2017 (ďalej len „Exekučný poriadok“), podľa ktorého exekúciu súd zastaví, ak po vydaní rozhodnutia zaniklo právo ním priznané. Z toho vyšší súdny úradník vyvodil, že exekúcia mala byť už dávno zastavená a nemožno ju zastaviť podľa zákona o ukončení niektorých exekučných konaní. Celú procesnú situáciu možno vyriešiť len tak, že upovedomenie sťažovateľa sa zruší a exekúcia sa následne zastaví uznesením súdu podľa § 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku. Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú okresný súd prvým napadnutým uznesením vydaným sudcom okresného súdu ako nedôvodnú zamietol. V odôvodnení uviedol, že v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty skôr (16. augusta 2003) ako rozhodnej doby v zmysle § 3 ods. 1 zákona o ukončení niektorých exekučných konaní (2. júna 2008, teda 5 rokov od doručenia poverenia sťažovateľovi) sťažovateľ nebol v tejto veci oprávnený na vydanie upovedomenia. Povinnosťou sťažovateľa ako súdneho exekútora bolo v okamihu zistenia, že vymáhaný exekučný titul je prekludovaný, podať návrh na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku.

4. Z obsahu druhej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že následne okresný súd druhým napadnutým uznesením exekúciu zastavil (výrok I) a sťažovateľovi ako súdnemu exekútorovi trovy exekúcie nepriznal (výrok II). Zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku okresný súd odôvodnil zánikom práva priznaného exekučným titulom. S poukazom na § 243j

Exekučného poriadku, podľa ktorého je daná možnosť nepriznať súdnemu exekútorovi v exekučných konaniach začatých pred 1. aprílom 2017 trovy exekúcie v prípade, ak sa exekúcia zastavila a existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré takýto postup súdu odôvodňujú, okresný súd nepriznal sťažovateľovi trovy exekúcie. V konkrétnostiach akcentoval, že dôvod zastavenia exekúcie vznikol ešte v roku 2003, pričom od vzniku uvedenej skutočnosti do doby podania návrhu na zastavenie exekúcie, resp. nepodania návrhu súdneho exekútora prešlo značne dlhé obdobie – 19 rokov. Okresný súd zastával názor, že boli naplnené dôvody hodné osobitného zreteľa, a to že exekútor nepostupoval v exekúcii v súlade so zákonom, keďže nekonal hospodárne a bez zbytočných prietahov a zároveň nepodal návrh na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 4 Exekučného poriadku (v znení účinnom do 31. marca 2017), podľa ktorého je exekútor povinný predložiť vec súdu bezodkladne po tom, ako nadobudne pochybnosti alebo zistí, že sú dôvody na zastavenie exekúcie alebo čiastočné zastavenie exekúcie.

5. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 470/2022-28 z 27. septembra 2022 rozhodol, že ústavné sťažnosti sťažovateľa vedené pod sp. zn. Rvp 1143/2022 (prvá ústavná sťažnosť) a Rvp 1568/2022 (druhá ústavná sťažnosť) spojil na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 1143/2022, pričom toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia ústavným súdom.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ so závermi okresného súdu v napadnutých uzneseniach nesúhlasí. Napadnuté uznesenia sú podľa jeho názoru založené na nesprávnom právnom posúdení veci. Požaduje kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie príslušných zákonov s ústavou a dohovorom.

7. Za zásadnú skutočnosť považuje to, že poverenie na vykonanie exekúcie bolo vydané 2. júna 2003, t. j. v čase, keď síce ešte neuplynula prekluzívna lehota podľa zákona, ale tá uplynula v krátkom časovom intervale už 16. augusta 2003. Okresný súd sa navyše podľa sťažovateľa nevyjadril ku skutočnosti, že prekluzívna lehota uplynula len vo vzťahu k nároku oprávneného, ktorý bol založený v rámci správneho trestania, avšak nie vo vzťahu k trovám exekúcie.

8. Sťažovateľ rovnako zdôrazňuje, že návrh na začatie konania bol podaný oprávneným tesne pred uplynutím prekluzívnej lehoty, čo nemohol ovplyvniť. Riadne vydal upovedomenie o začatí exekúcie, pričom pred vydaním upovedomenia o začatí exekúcie, ako aj potom vykonával úkony smerujúce k zisteniu majetku povinného a vymoženiu dlžnej sumy, a preto nie je daný dôvod, aby náklady s tým spojené znášal sám. Za neakceptovateľné považuje to, aby následky nedbalého konania oprávneného spôsobili, že sťažovateľovi nebude priznaná náhrada trov exekúcie.

9. Podľa sťažovateľa nemôže mať rozhodnutie okresného súdu o zastavení konania, ktoré bolo zastavené priamo zo zákona, žiadne právne účinky. Okresný súd vydal nadbytočné a nezákonné rozhodnutie, ktorým rozhodol o vyhovení námietkam oprávneného a zrušil upovedomenie o zastavení starej exekúcie a následne rozhodol sám o zastavení exekúcie zastavenej zo zákona. K zastaveniu starej exekúcie totiž došlo *ex lege* účinnosťou samotného zákona o ukončení niektorých exekučných konaní, a to 1. januára 2020.

10. V súlade so zákonom o ukončení niektorých exekučných konaní proti upovedomeniu o zastavení starej exekúcie, ktoré bolo vydané v rozpore so zákonom, môže oprávnený podať do 30 dní od jeho doručenia u súdneho exekútora námietky. Sťažovateľ v tomto kontexte namieta, že nie je vôbec daná dôvodnosť a prípustnosť podania námietok, keďže upovedomenie o zastavení starej exekúcie nebolo vydané v rozpore so zákonom.

11. Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že ústavný súd v obdobnej veci nálezom č. k. II. ÚS 44/2022-41 z 30. marca 2022 vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a jeho práva na spravodlivé súdne konanie a ďalšími uzneseniami č. k. I. ÚS 331/2022-25 z 9. júna 2022, č. k. I. ÚS 328/2022-23 z 9. júna 2022, č. k. II. ÚS 207/2022-23 z 10. mája 2022, č. k. II. ÚS 235/2022-23 z 24. mája 2022, č. k. II. ÚS 230/2022-23 z 24. mája 2022, č. k. II. ÚS 283/2022-25 z 1. júna 2022 a č. k. II. ÚS 271/2022-25 z 1. júna 2022 prijal ústavné sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie.

12. Aj keď suma náhrady trov konania, o ktoré v napadnutom konaní ide, je zanedbateľná, napadnuté uznesenie by mohlo založiť neželanú prax vzhľadom na množstvo návrhov oprávneného podávaných krátko pred uplynutím prekluzívnej lehoty, preto je dôvodná námietka zásahu do majetkových práv. Súdny exekútor má totiž vždy nárok na úhradu trov exekúcie. Sťažovateľ ďalej dôvodil, že ak okresný súd zruší upovedomenie o zastavení exekúcie, nemá právo rozhodnúť uznesením o zastavení exekúcie, ale len tak, že sa exekúcia zastavila na základe zákona o ukončení niektorých exekučných konaní k 1. januáru 2020. Okresný súd preto nemôže rozhodovať o trovách a nemôže zohľadňovať žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa. Nárok na paušálne trovy je totiž daný priamo zákonom o ukončení niektorých exekučných konaní za splnenia podmienok – uplynutie rozhodnej doby a vydanie upovedomenia o zastavení starej exekúcie. V tomto prípade k účinnosti zákona o ukončení niektorých exekučných konaní nebola exekúcia ukončená inak a rozhodná doba uplynula. Postup, keď súd sám zastaví exekúciu, je v priamom rozpore so zákonom. Ústavný súd podľa sťažovateľa nemôže ignorovať rozhodovanie súdu v priamom rozpore so zákonom. Ústavný súd ani nemá skúmať úvahy súdu, ale prihliadať na dodržiavanie zákonov. Tým, že okresný súd zastavil jedno exekučné konanie dvakrát, nekonal vo veci hospodárne.

13. K námietke o existencii zbytočných prietahov v napadnutom konaní sťažovateľ zdôrazňuje, že okresný súd mal dostatok priestoru na rozhodnutie o zastavení exekúcie. Z uvedeného dôvodu zanedbanie možnosti zastaviť exekúciu nemôže prenášať na sťažovateľa. Okrem toho sťažovateľ ako súdny exekútor ani nemohol podať návrh na zastavenie exekúcie. Mohol podať len podnet na jej zastavenie.

14. K porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sťažovateľ uviedol, že okresný súd mal dostatok priestoru, času aj možností na rozhodnutie o zastavení exekúcie. Okresný súd ale do 1. januára 2020 nevydal uznesenie o zastavení exekúcie a ani o návrhu na zastavenie žiadneho z účastníkov exekučného konania nerozhodoval (sťažovateľ účastníkom exekučného konania nie je, a teda návrh na zastavenie exekúcie ani podať nemohol – súdny exekútor mohol podať maximálne podnet na zastavenie exekúcie). Okresný súd teda nevydanie svojho vlastného uznesenia o zastavení exekúcie za 17 rokov nemôže prenášať na nikoho iného a už vôbec nie na sťažovateľa.

15. Uplatňovaný nárok na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia s'ťažovateľ považuje za symbolický. Jeho cieľom v tomto prípade nie obohatenie sa, ale dosiahnutie aspoň čiastočnej spravodlivosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavných s'ťažností

16. Podstatou oboch ústavných s'ťažností je porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru), práva vlastníť majetok (čl. 20 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu), ako aj základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (čl. 48 ods. 2 ústavy) napadnutým postupom okresného súdu a jeho uzneseniami z 25. januára 2022 a 26. apríla 2022.

17. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

III.1. K namietanému porušeniu základných práv s'ťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu prvým napadnutým uznesením okresného súdu:

18. Ústavný súd k vz'ahu medzi čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

19. Uplatnenie právomoci ústavného súdu konať vo veci ústavnej s'ťažnosti si nevyhnutne vyžaduje, aby bol s'ťažovateľ priamo alebo sprostredkovane dotknutý na svojich základných právach a slobodách. K porušeniu práv alebo slobôd s'ťažovateľa pritom môže dôjsť na podklade právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iným zásahom spravidla v konaní, v ktorom bol s'ťažovateľ účastníkom (resp. stranou). Výnimku predstavuje situácia, ak s'ťažovateľ nebol účastníkom konania, ale ním mal byť (k tomu pozri napr. sp. zn. IV. ÚS 108/2010 vo veci domáhania sa s'ťažovateľa priznania postavenia účastníka správneho konania).

20. V súlade s § 37 ods. 1 Exekučného poriadku účastníkmi konania sú oprávnený a povinný; iné osoby sú účastníkmi len tej časti konania, v ktorej im toto postavenie priznáva tento zákon. Ak súd rozhoduje o trovách exekúcie, účastníkom konania je aj poverený exekútor.

21. Zákon o ukončení niektorých exekučných konaní má postavenie *lex specialis* k Exekučnému poriadku, čo znamená, že v oblastiach ním osobitne neupravených sa použije Exekučný poriadok ako *lex generalis*, ergo aj v prípade § 37 ods. 1 Exekučného poriadku.

22. Z citovanej definície účastníkov exekučného konania vyplýva, že poverený súdny exekútor je účastníkom konania iba (výlučne) vtedy, ak exekučný súd rozhoduje o trovách exekúcie (m. m. I. ÚS 16/2019).

23. Sťažovateľ preto v posudzovanej etape exekučného konania, v ktorej sa rozhodovalo o jeho sťažnosti ako súdneho exekútora proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka o vyhovení námietkam oprávneného proti upovedomeniu a o jeho zrušení, nie je účastníkom konania.

24. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti poukázal na nález ústavného súdu (II. ÚS 44/2022), ktorý v obdobnej veci vyslovil porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu, ako aj viacero uznesení ústavného súdu, ktorými prijal jeho ústavné sťažnosti v obdobných veciach na ďalšie konanie. Sťažovateľ ale opomenul skutočnosť, že významné množstvo jeho ústavných sťažností s rovnakou argumentáciou ústavný súd už odmietol (napr.: IV. ÚS 196/2022, IV. ÚS 198/2022, III. ÚS 247/2022, III. ÚS 248/2022, III. ÚS 261/2022, IV. ÚS 204/2022). Pravdou ale zostáva, že o početných ústavných sťažnostiach sťažovateľa rozhodoval ústavný súd odlišne (od právnych názorov III. a IV. senátu, ktoré viedli k odmietnutiu jeho ústavných sťažností, sa odchytil právnym názorom II. a I. senátu, ktorý viedol k vyhovneniu jeho ústavným sťažnostiam, pozn.), preto plénum ústavného súdu uznesením č. k. PLz. ÚS 1/2023-14 z 25. januára 2023 na návrh predsedu ústavného súdu rozhodlo o zjednotení právnych názorov senátov. Plénum ústavného súdu v tomto uznesení dalo za pravdu sťažovateľovi, že postup okresného súdu, ktorý zrušil upovedomenie o zastavení starej exekúcie na základe námietky oprávneného podľa § 7 zákona o ukončení niektorých exekučných konaní preto, lebo ešte pred účinnosťou tohto zákona bol daný dôvod na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017, nie je správny. Zároveň ale v rovnakom uznesení plénum ústavného súdu konštatovalo, že ani zjavný právny omyl, na základe ktorého bolo zrušené upovedomenie o zastavení starej exekúcie, nie je bezprostredným a konečným zásahom do základných práv sťažovateľa. To odôvodňuje odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľa nielen z dôvodu toho, že ústavná sťažnosť je podaná zjavne neoprávnenou osobou, ale aj z toho dôvodu, že je zjavne neopodstatnená, keďže podľa podústavného práva nesprávny právny názor všeobecného súdu nevedie k nezvratnému zásahu do základných práv sťažovateľa. Zjavne nesprávny právny názor namietaných uznesení vo svojich následkoch však nedosahuje ústavnoprávnu dimenziu, ktorá by predstavovala porušenie základných práv sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

25. Ústavný súd vzhľadom na už uvedené konštatuje, že napriek vecne správnej a relevantnej argumentácii sťažovateľa vo vzťahu k prvému napadnutému uzneseniu táto nemení nič na okolnosti, že v tejto etape exekučného konania sťažovateľ ako súdny exekútor nevystupoval ako účastník konania a nesvedčila mu aktívna procesná legitímácia na podanie sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, resp. samotné pochybenie okresného súdu nedosahuje ústavnoprávnu dimenziu, ktorá by indikovala porušenie sťažovateľom označených práv.

26. Ústavný súd zastáva názor, že aj napriek tomu, že sa okresný súd nezaoberal skutočnosťou aktívnej procesnej legitímácie sťažovateľa ako súdneho exekútora na podanie sťažnosti v tejto etape exekučného konania, keď sa rozhoduje o zastavení starej exekúcie, uvedený nedostatok nespôsobuje ústavnú neudržateľnosť rozhodnutia okresného súdu o zamietnutí sťažnosti súdneho exekútora, pretože sťažovateľ by aj napriek tomu nemohol na základe ním podanej sťažnosti dosiahnuť zrušenie rozhodnutia vyššieho súdneho úradníka, ktorým došlo k vyhovneniu námietkam oprávneného a zrušeniu upovedomenia.

27. Vzhľadom na už uvádzané skutočnosti ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa smerujúcu proti prvému napadnutému uzneseniu (o zamietnutí sťažnosti súdneho exekútora, pozn.) a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, podala osoba, ktorá nie je oprávnenou na jej podanie, a preto ju pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu druhým napadnutým uznesením okresného súdu:

28. Sťažovateľ ako súdny exekútor spochybňoval druhé napadnuté uznesenie v celosti, aj keď vo svojej ústavnej sťažnosti uznal, že proti výroku I napadnutého uznesenia (zastavenie exekúcie) je prípustné odvolanie, ale on ako súdny exekútor nie je oprávnený na jeho podanie (pretože v tejto časti nie je účastníkom konania). Proti výroku II napadnutého uznesenia (trovy exekúcie) odvolanie nie je prípustné, a teda sťažovateľ nemal k dispozícii iný prostriedok právnej ochrany okrem ústavnej sťažnosti. Napriek tomu sťažovateľ napáda svojou ústavnou sťažnosťou aj výrok o zastavení exekúcie, a to najmä tým, že je nadbytočný, a teda nezákonný. Sťažovateľ namieta aj výrok o nepriznaní trov exekúcie, pričom požaduje kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie príslušných zákonných ustanovení s ústavou a dohovorom, keďže je toho názoru, že súdny exekútor má vždy nárok na úhradu trov exekúcie.

29. Ústavný súd zdôrazňuje, že vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov, resp. iných orgánov verejnej moci už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu alebo inú ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím orgánu verejnej moci sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov (resp. iných orgánov verejnej moci) sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07, I. ÚS 272/09).

30. Prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd, sú tie, v ktorých táto nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, ako aj prípad svojoľnej aplikácie jednoduchého práva. Pojem svojoľne možno interpretovať ako prípady, keď všeobecný súd urobí záver v inom než zákonom ustanovenom a v právnom myslení konsenzuálne akceptovanom význame či bez bližších nerozpoznateľných kritérií (I. ÚS 533/2016). O svojoľli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05).

31. Uvedené východiská sú podľa názoru ústavného súdu plne aplikovateľné a aktuálne aj vo vzťahu k rozhodovaniu okresného súdu o nepriznaní trov súdnemu exekútorovi ako orgánu verejnej moci pri výkone jemu zverenej kompetencie v rámci súdnej moci.

32. Ústavný súd v prvom rade uvádza, že problematiku náhrady trov konania preskúmava zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o náhrade trov konania pristupuje len za celkom výnimočných okolností (m. m. IV. ÚS 248/08, IV. ÚS 182/09, IV. ÚS 481/2013), a to ak zistí, že rozhodnutím všeobecného súdu (resp. iného orgánu verejnej moci, pozn.) došlo k procesnému excesu, ktorý zakladá zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania.

33. Otázka náhrady trov konania dosahuje ústavnoprávnu dimenziu tiež vtedy, pokiaľ by bol v procese interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu zo strany všeobecného súdu obsiahnutý prvok svojvôle alebo extrémneho rozporu s princípom spravodlivosti (napr. v dôsledku prílišného formalizmu), či celkom nedostatočného odôvodnenia vydaného rozhodnutia (I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011, III. ÚS 47/2013, III. ÚS 457/2014, III. ÚS 609/2014), čo nie sú zjavne prípady sťažovateľa.

34. Berúc do úvahy hlavné postuláty, na ktorých je založené rozhodnutie okresného súdu o nepriznaní trov exekúcie, ústavný súd konštatuje, že v nich neidentifikoval prvok svojvôle, ktorý by bol spôsobilý viesť k záveru o porušení označených práv. Okresný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na konkrétne zákonné ustanovenie (§ 243j Exekučného poriadku), ktoré umožňuje rozhodnúť o tom, že súdny exekútor nemá nárok na náhradu trov exekúcie. Z uvedeného dôvodu je preto tvrdenie sťažovateľa o tom, že súdny exekútor má vždy nárok na úhradu trov exekúcie, ničím nepodložené. Zároveň okresný súd v súlade s príslušným znením zákonného ustanovenia uviedol aj skutočnosti, ktoré subsumoval pod dôvody hodné osobitného zreteľa, na podklade ktorých prichádza rozhodnutie o nepriznaní nároku na náhradu trov exekúcie do úvahy. V tomto smere dokonca identifikoval priamo zákonnou právnou úpravou demonštratívne uvedený dôvod hodný osobitného zreteľa, a to porušenie povinnosti súdneho exekútora postupovať v súlade so zákonom, keďže súdny exekútor nepredložil vec (nepodal podnet) exekučnému súdu na zastavenie v súlade s § 57 ods. 4 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017.

35. Interpretácia a aplikácia príslušných zákonných ustanovení Exekučného poriadku okresným súdom pri rozhodovaní o trovách exekúcie nepredstavujú rozpor so znením, resp. so zmyslom vykladaného normatívneho textu, a preto ich možno označiť za ústavne konformné. Výrok II druhého napadnutého uznesenia okresného súdu je teda ústavne udržateľný, pretože okresný súd v tomto napadnutom uznesení jasným a primeraným spôsobom interpretuje aplikované právne normy.

36. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie

(I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

37. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd druhú ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia sťažovateľom označených práv výrokom II napadnutého uznesenia okresného súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

38. V posudzovanej etape exekučného konania, ktorá sa skončila zastavením exekúcie výrokom I druhého napadnutého uznesenia okresného súdu, sťažovateľ ako súdny exekútor nevystupoval ako účastník konania, a preto mu chýba aktívna sťažnostná argumentácia, ktorá je nevyhnutná na to, aby ústavný súd mohol pristúpiť k preskúmaniu ústavnosti zastavenia exekúcie. V predmetnom prípade aj sám sťažovateľ uznal, že vzhľadom na to, že nebol účastníkom konania, nemohol podať odvolanie, ktoré bolo inak prípustné. Sťažovateľ pritom ani netvrdil, že účastníkom tejto etapy exekučného konania mal byť.

39. Vzhľadom na skutočnosti už uvedené v predošlej stati ústavný súd dospel k záveru, že druhú ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti výroku I druhého napadnutého uznesenia okresného súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, podala osoba, ktorá nie je oprávnenou na jej podanie, a preto ju pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým postupom okresného súdu:

40. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 10/98, I. ÚS 44/99, IV. ÚS 68/02) alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 86/08).

41. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde], pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03), a to bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02, IV. ÚS 103/07, III. ÚS 424/2018). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

42. Sťažovateľ navyše vo svojej ústavnej sťažnosti napokon ani netvrdil, že porušovanie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov ešte trvá, ale iba všeobecne poukázal na konštatovanie, že popri ňom samotnom bol v predmetnom exekučnom konaní dlhodobo nečinný (19 rokov, pozn.) aj okresný súd.

43. Keďže vo veci trov exekúcie okresný súd už rozhodol (druhým napadnutým uznesením okresného súdu, ktoré bolo doručené sťažovateľovi 5. mája 2022) ešte pred podaním oboch ústavných sťažností (19. mája 2022, resp. 13. júla 2022), k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v čase podania ústavnej sťažnosti už nemohlo dochádzať, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde v súlade so svojou stabilnou judikatúrou odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

44. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite svojich ústavných sťažností.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. februára 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu